

GIRJELISTA DENTEGIRJJIIN 2009–2010

683371P Johdatus saamelaiseen kulttuuriin 3 op

Kirjallisuus 2 op:

Johdatus saamentutkimukseen. (Toim. Ulla-Maija Kulonen, Juha Pentikäinen ja Irja Seurujärvi-Kari, Helsinki). SKS 1994.

Nettiartikkelit: Kolttsaamelaisista ja inarinsaamelaisista

683372P Saamelaisalueiden esihistoria ja saamelainen historia 4 op

Artikkelikansio 2 op:

SAAMELAISTEN JA LAPIN ESIHISTORIAN JA HISTORIAN YLEISPIIRTEITÄ

Lehtola, Veli-Pekka 2004: ”Oikeus omaan historiaan.” Saamelainen kulttuuriperintö ja historiatietoisuus. – Sámiid rievttit gillii ja historjái. Saamelainen oikeudet kieleen ja historiaan. Publications of the Giellagas Institute Vol. 3. Oulu. Oulun yliopisto, 52–65.

Aikio, Samuli 1985: Katsaus saamelaiseen historiaan. – Lappi IV: Saamelaisten ja suomalaisten maa. Hämeenlinna, 41–103.

Sammallahti, Pekka 2002: Saamelaisten juuret. – Ennen, muinoin. Miten menneisyyttämme tutkitaan. Toim. Riho Grünthal. Helsinki, 159–173.

Carpelan, Christian 1994: Katsaus saamelaistumisen vaiheisiin – tutkimusongelmia kartoittava essee. – Johdatus saamentutkimukseen. Toim. Ulla-Maija Kulonen, Juha Pentikäinen ja Irja Seurujärvi-Kari. SKS. Helsinki, 13–42.

Linkola, Martti 1985: Saamelaisten poropaimentolaisuuden vaiheet. – Lappi IV: Saamelaisten ja suomalaisten maa. Hämeenlinna, 167–177.

Embuske, Matti 2003: Lapin asuttamisen historia. Lappi: maa, kansat, kulttuurit. Toim. Ilmo Massa ja Hanna Snellman. SKS. Helsinki, 39–63.

SUOMEN ERI SAAMELAIRYHMIEN HISTORIAA 1600–LUVULTA 1900–LUVULLE

Korpijaakko, Kaisa 1989: Rounalan lapinkylä. Katsaus saamelaiseen maankäyttöjärjestelmään Käsivarren Lapissa 1600–luvulla ja 1700–luvun alussa. – Saamelaiset – sovinnolliset sopeutujat. Rovaniemi. Lapin maakuntamuseo.

Nahkiaisoja, Tarja 1998: Inarin asutushistorian piirteitä 1800–luvulla. – Kirjoituksia Inarin historiasta. Toim. Veli-Pekka Lehtola. Inari. Kustannus-Puntsi, 61–68.

Aikio, Marjut 1989: Saaritunturin saamelaiset. – Saamelaiset – sovinnolliset sopeutujat. Rovaniemi. Lapin maakuntamuseo.

Hirvonen, Vuokko 2006: Utsjoensuun pyhät paikat. – Dološ áiggi muitu – Eilinen keskellämme. Utsjoki. Utsjokisuun kyläyhdistys.

Aikio, Samuli 2006: Utsjoen kylän mennyttä aikaa ja nimistöä. – Dološ áiggi muitu – Eilinen keskellämme. Utsjoki. Utsjokisuun kyläyhdistys.

Pieski, Aslak A. 2006: Utsjokelaisten luonnonkäyttöä. – Dološ áiggi muitu – Eilinen keskellämme. Utsjoki. Utsjokisuun kyläyhdistys.

Aikio, Áile 2006: Kulkureittien ja –välineiden kehitys. – Dološ áiggi muitu – Eilinen keskellämme. Utsjoki. Utsjokisuun kyläyhdistys.

Lehtola, Veli-Pekka 1999: Petsamon kolttsaamelaiset. – Petsamon historia 1920–1944. Toim. Jouko Vahtola ja Samuli Onnela. Rovaniemi. Petsamo-seura r.y.

Linkola, Martti 1990: Ihmisten ja porojen maa. – Teoksessa Vuorelainen Marja: Lapin kuvat. SKS. Helsinki, 13–31.

SODAN AJAN KÄÄNNE JA SAAMELAISTEN ORGANISAATIOHISTORIAA

- Lehtola, Veli-Pekka 2007: Saamenmaa sodan jaloissa. – Sodan ekologia. Nykyaikaisen sodankäynnin ympäristöhistoriaa. Toim. Simo Laakkonen ja Timo Vuorisalo. SKS. Helsinki, 237–270.
- Aikio, Samuli 1982: Lapin sivistysseuran 50–vuotta. – Bálggis – Polku. Lapin sivistysseura 1932–1982. Helsinki, 27–40.
- Lehtola, Veli-Pekka 2000: Saamelaispolitiikan alkuvaiheet Suomessa. – Faravid 24. Oulu. Pohjois–Suomen historiallinen yhdistys, 155–174.

[Englanninkielinen versio 683372P Saamelaisalueiden esihistoria ja saamelainen historia 4 op](#)

683372P Saamelaisalueiden esihistoria ja saamelainen historia 4 op

Artikkelikansio 2 op:

- Aikio, Samuli & Müller-Wille, Ludger 2005: Deatnu – River united, river divided: Living with the border in Ohcejohka, Sápmi. The North Calotte: Perspectives on the histories and cultures of northernmost Europe, Maria Lähteenmäki, Päivi Pihlaja (eds.), Publications of the Department of History, University of Helsinki 18. Kustannus-Puntsi. Helsinki/Inari, 40 – 53.
- Carpelan, Christian 2004: Etnicitet, identitet, ursprung? Exemplet samerna. People, material culture and environment in the North: proceedings of the 22nd Nordic Archaeological Conference, University of Oulu, 18-23 August 2004. Oulu, 75 – 82.
- Korpijaakko, Kaisa 1992: Land ownership among the Saami of Sweden – Finland: theory and practice. Readings in Saami history, culture and language, III / edited by Roger Kvist. Umeå/Lövsele, 79 – 89.
- Lehtola, Veli-Pekka 2002: The Saami siida and the Nordic states from the Middle Ages to the beginning of 1900s. Conflict and cooperation in the north, Kristiina Karppi ja Johan Eriksson (toim). 183 – 202.
- Lehtola, Veli-Pekka 2004: Organiserad samepolitik i Finland efter andra världskriget, in Befolkning och Bosättning i Norr, Etnicitet, identitet och gränser i historiens sken, Patrik Lantto, Peter Sköld (eds.), Skrifter från Centrum för samisk forskning 1, Umeå, 299-303.
- Lehtola Veli-Pekka 2005: The Right to One's Own Past. Sámi cultural heritage and historical awareness. The North Calotte: Perspectives on the histories and cultures of northernmost Europe, Maria Lähteenmäki, Päivi Pihlaja (eds.), Publications of the Department of History, University of Helsinki 18, Kustannus-Puntsi. Helsinki/Inari, 83 – 94.
- Lähteenmäki, Maria 2006: The Assimilation of the Saamis. The peoples of Lapland, Boundary Demarcations and Interaction in the North Calotte from 1808 to 1889. Vaajakoski, 194 – 212.
- Nyyssönen, Jukka 2006: The Finnish Presence on Murman Coast - The Era of Petsamo 1920-1944. In the North My Nest is Made, Studies in the History of the Murman Colonization 1860 – 1940. Alexei Yurchenko, Jens Petter Nielsen (eds.) European University of St. Petersburg/University of Tromsø, St. Petersburg/Tromsø 2006, 197-207.
- Nyyssönen, Jukka 2007: Situating Inari in the National, International and Global Community. Everybody recognised that we were not white. Sami Identity Politics in Finland 1945-1990. Tromsø, 46 – 67.

683373P Perinteiset elinkeinot ja aineellinen kulttuuri 3 op

Kirjallisuus ja artikkelit 2 op:

- Pennanen, Jukka & Näkkäläjärvi, Klemetti (toim.) 2000: *Siiddastallan, Siidoista kyliin*. Gummerus, s. 9 – 197.
- Müller, Dieter K. & Pettersson Robert 2001: Access to Sami Tourism in Northern Sweden. *Skandinavian Journal of Hospitality and Tourism*. Vol. I. s. 5–18.
- Saarinen, Jarkko 1999: Matkailu, paikallisuus ja alueen identiteetti. Näkökulmia Lapin matkailun etnisiin maisemiin. Pohjoiset identiteetit ja mentaliteetit. Outamaalta tunturiin. Toim. Merja Tuominen, Seija Tuulentie, Veli-Pekka Lehtola ja Mervi Autti. Kustannus-Puntsi, s. 81–93.

683374P Saamelainen yhteiskunta ja oikeudet 4 op

Kirjallisuus ja artikkelit 3 op:

- Kuokkanen, Rauna 2007: Saamelaiset ja kolonialismin vaikutukset nykypäivänä. Teoksessa: *Kolonialismin jäljet, Keskustat, periferiat ja Suomi*. – Toim. Joel Kuortti, Mikko Lehtonen ja Olli Löytty. Gaudeamus. Helsinki, s. 142 – 155. (13 s.)
- Huss, Leena ja Lindgren, Anna-Riitta 2005: Monikielinen Skandinavia. Teoksessa: *Monikielinen Eurooppa. Kielipolitiikkaa ja käytäntöä*. Toim. Riitta Pyykkö ja Marjut Johansson. Gaudeamus. Helsinki, 247 – 279. (30 s.)
- Seurujärvi-Kari, Irja 2005: Saamen kieli ja saamelaisten kielelliset oikeudet 2000–luvulla. Teoksessa: *Monikielinen Eurooppa. Kielipolitiikkaa ja käytäntöä*. Toim. Riitta Pyykkö ja Marjut Johansson. Gaudeamus. Helsinki, 338 – 363. (25 s.)
- Näkkäläjärvi, Klemetti 2008: Saamenkielilain toteutuminen vuosina 2004 – 2006. Kertomus saamen kielilain toteutumisesta. Saamen kielineuvosto/saamen kielen toimisto. *Saamelaiskäräjät*. Inari, s. 1, 8, 10 – 53, 359 – 371. (55 s.)
- Aikio-Puoskari, Ulla 2001: Raportti saamelaisopetuksesta Pohjoismaiden peruskouluissa. *Pohjoismainen vertailu opetuksen perusedellytysten näkökulmasta. Saamelainen Parlamentaarinen Neuvosto*. Vaasa. (erillinen kirja, 120 sivua).
- Rasmus, Minna 2008: ”Sápmelašvuohta lea dego skeaŋka/Saamelaisuus on kuin lahja”. Saamelaislasten ja heidän oikeuksiensa toteutuminen Suomen saamelaisalueella. *Lapsiasiainvaltuutetun toimiston selvityksiä 1: 2008*. Sosiaali- ja terveysministeriö. Lapsiasiainvaltuutetun toimisto, Jyväskylä. (erillinen kirja, 34 s.)
- Pietikäinen, Sari 2005: Mahdollisuuksien media. Saamen- ja venäjänkieliset tiedotusvälineet yhteisöjen voimavarana. Teoksessa: *Ylirajainen kulttuuri: etnisyys Suomessa 2000 -luvulla*. SKS. Helsinki, 212 – 236. (24 s.)

683394P Saamelaisten maailmankuvat ja taide 5 op

Artikkelit 3 op:

- Linkola, Martti 1985: Saamelaisen kansantaiteen yleispiirteet. Lappi 4. Saamelaisten ja suomalaisten maa. Hämeenlinna, 115 – 133.
- Hirvonen, Vuokko 1995: Sydämeni palava. Johdatus saamelaiseen joiku- ja kertomaperinteeseen, taiteeseen ja kirjallisuuteen.. Oulu, 1 – 79.
- Kuokkanen, Rauna 1999: Etnostressistä sillanrakennukseen. Saamelaisen nykykirjallisuuden minäkuvat. – Pohjoiset identiteetit ja mentaliteetit I: Outamaalta tunturiin. Rovaniemi, 95 – 112.
- Jouste, Marko 2006: Suomen saamelaisten musiikkiperinteet. – Suomen musiikin historia: Kansanmusiikki. Toim. Anneli Asplund, Petri Hoppu, Heikki Laitinen, Timo Leisiö, Hannu Saha ja Simo Westerholm. Helsinki, 272 – 307.
- Lehtola, Jorma 2000: Saamelaisen elokuvan aika. – Osa teoksesta: Lailasta Lailaan. Tarinoita elokuvien lappalaisista. Inari, 243 – 260.
- Lehtola Veli-Pekka 2008: Saamelaisidentiteetit näyttämöllä. Saamelaisteatterin rooleja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. (Forthcoming in English – Veli-Pekka Lehtola 2008: Staging Saami Identities. The Roles of Modern Saami Theatre in Multicultural Context. In: L'Image du Nord: Special edition for Saami Issues. Ed. by Kajsa Andersson.)
- Aikio, Annukka ja Aikio, Samuli 1978: Lentonoidan poika. Saamelaisia satuja. Porvoo – Helsinki – Juva, 1 – 131.

683395P Alkuperäiskansat ja pohjoiset kulttuurit 3 op

Artikkelit 2 op:

- Aipin, Jeremei 2000: Venäjän öljyteollisuus ja alkuperäiskansojen oikeuksien kehitys. Alkuperäiskansat ja öljy – seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Airaksinen, Tiina 2002: Pohjoisten kansojen karhukultti. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, s. 146 – 154. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Aivaseda, Juri 2000: Kogalym–Lor – Järvi, jossa kuoli mies. Alkuperäiskansat ja öljy – seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Anaguritshi, Grigorij 2000: Sivilisaatioiden törmäys maan ääriellä. Alkuperäiskansat ja öljy – seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Ebeh, Charity Nenebari 2000: Ogonien kokemukset. Alkuperäiskansat ja öljy– seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Hudi, Leonid 2002: Jamalin nenetsien autonominen piirikunta ja alkuperäisasukkaat. Kohtaaminen Siperiassa. An Encounter in Siberia, s. 29 – 36. Toim. Toimi Jaatinen, Lassi Saaressalo ja Karina Suominen. Tampereen museoiden julkaisuja 61. Tampere.
- Lehtinen, Ildikó 2002: Siperian kansojen puvut – käytännöllisyyttä ja ylellisyyttä. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, 108 – 145. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Moldanova, Tatjana 2002: Obinugrilaisten kansojen kulttuurin tulevaisuus. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, s. 218 – 223. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Niemi, Jarkko 2002: Siperian ja pohjoisten kansojen musiikkiperinteet. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, s. 199 – 217. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.

- Okotetto, Lidija 2000: Enää en ymmärrä tundraa, joka minua on rakastanut. Alkuperäiskansat ja öljy – seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Salminen, Tapani 2002: Siperian kielten ja kansojen moninaisuus. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, s. 2 – 22. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Siikala, Anna-Leena ja Uljašev, Oleg 2002: Henkien maisema. Pohjoishantien pyhät paikat ja niiden rituaalit. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, 155 – 185. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Soptshina, Agrafena 2000: ”Elämme siitä, mitä maa päällään kantaa”. Alkuperäiskansat ja öljy – seminaariraportti 2000. Toim. Pirjo Brusin-Niemi et al. Uhanalaisten kansojen ja kulttuurien puolesta. Fjärde Världen ry. Turku.
- Suominen, Karina 2002: ”Meillä ei ole kulttuuria.” Kulttuuriantropologina nenetsikylissä. Siperia, Taigan ja tundran kansoja, s. 249 – 255. Toim. Ildikó Lehtinen. Helsinki.
- Voždaeva, Nina 2002: Nenetesien luontosuhde ja kansanusko. Kohtaaminen Siperiassa. An Encounter in Siberia, s. 37 – 44. Toim. Toimi Jaatinen, Lassi Saarensalo ja Karina Suominen. Tampereen museoiden julkaisuja 61. Tampere.

683377P Johdatus saamentutkimukseen 3 op

Artikkelit 2 op:

- Lehtola, Veli-Pekka 1999: Aito lappalainen ei syö haarukalla ja veitsellä. Stereotyyppiä ja saamelainen kulttuurintutkimus. – Pohjoiset identiteetit ja mentaliteetit, osa 1: Outamaalta tunturiin. Toim. Marja Tuominen, Seija Tuulentie, Veli-Pekka Lehtola ja Mervi Autti. Rovaniemi, 15 – 32.
- Pentikäinen, Juha 1995: Lappologiasta saamentutkimukseen. – Osa teoksesta Saamelaiset – pohjoisen kansan mytologia. Helsinki, 38 – 59.
- Isaksson, Pekka 1998: Kun koko kyläkunta piiloutui: saamelaiset Yrjö Kajavan antropologisessa ohjelmassa. – Rasismi tieteessä ja politiikassa – aate- ja oppihistoriallisia esseitä. Helsinki, 58 – 89.
- Linkola, Martti 1991: T.I.Itkonen 1891 – 1968. Suomen Museo, 117 – 120.
- Pulkkinen, Risto 2000: Myyttiset saamelaiset. – Beavvi mánát. Saamelaisten juuret ja nykyaika. Tietolipas 154. Helsinki, 41 – 64.
- Susiluoto, Paolo 2000: Suomen ajan ihmismaantiedettä Petsamosta. – Tanner, Väinö: Ihmistieteellisiä tutkimuksia Petsamon seudulta I: Kolttalappalaiset. (Alkuteos 1929) Helsinki, 9 – 31.
- Lehtola, Veli-Pekka 2005: Tieteentekijä saamelaispoliittisena aktivistina. Karl Nickulin ajatukset ja saavutukset saamelaisten itsehallinnon ajamiseksi. – Ilmestynyt englanniksi:) Acta Borealia 1/ 2005.
- Korpijaakko, Kaisa 1990: Saamelaiset ja suomalainen historiankirjoitus. Historiallinen aikakauskirja, 241 – 246.
- Hirvonen, Vuokko 1999: ”Jälkikoloniaalinen ja feministinen kritiikki saamelaistutkimuksen välineinä.” – Osa kirjasta Hirvonen, Vuokko: Saamenmaan ääniä. Saamelaisen naisen tie kirjailijaksi. Helsinki, 31 – 50.
- Kuokkanen, Rauna 2002: Alkuperäiskansojen diskurssi ja dekolonisaatio. – Kojootteja, sulkapähineitä, uraanikaivoksia. Pohjois-Amerikan intiaanien kirjallisuutta ja kulttuureja. Toim. Sami Lakomäki ja Matti Savolainen. Oulu, 240 – 261.